

IRINA PĂCURARIU

*„Am o mare frică
de patetism“*

Pe Irina o știți de la TVR și TVR Internațional. De ani de zile, spune poveștile celor care fac ceva interesant, emoționant, uman. Uneori, pe ale celor care fac ceva inuman. Sau extravagant, sau uluitor. Irina are o sete insașiabilă de astfel de anecdote și un instinct infailibil să le găsească. Povestea ei? Una doar: simplă, sănătoasă, calmantă.

a consemnat [Iuliana Alexa](#)

P

psychologies: Ce mai faci tu, Irina? Ce te mai preocupă?

Irina Păcurariu: Dacă facem cu adevărat un exercițiu de sinceritate, aș spune că diminețile mele au aceeași obsesie sau preocupare, cum vrei să îi spui... adică o cafea,

două, chiar trei. Din păcate, zilele nu continuă la fel, așa că de fiecare dată apare altceva de salvat, de rezolvat, la care să punem umărul. Cred că am depășit perioada idealistă, a cauzelor mari, și am devenit prizoniera situațiilor de moment, aproape casnice, la care ești obligat să găsești repede o soluție. Fie că s-a agățat câinele în gard și trebuie dus la veterinar, fie că ai o problemă tehnică la reportajul pentru care lucrezi, mizele devin din ce în ce mai concrete. Poate și pentru că imaginea de ansamblu a lumii în care trăim este, pe alocuri, irespirabilă. Sunt prea mulți ticăloși în poziții-cheie, prea multă impostură și exces de tupeu. În condițiile în care majoritatea românilor se chinuie să își țină în viață o afacere, tremură pentru viitorul copiilor lor, iar bătrânii gravitează între cozile de la farmacii și ghișeele unde se așază ordonat să-și plătească impozitele în avans, în România, crește o generație fabuloasă de oameni tineri și creativi, care merită o țară performantă, cu șosele și decidenți integri, nu o națiune de asistați sociali alimentată cu cancan-uri de conjunctură. Din acest motiv, eu prefer să eșuez în cauze aparent mici, dar care pot fi duse până la capăt. Spiritul meu civic e fracturat complet de neputința de a schimba ceva în ansamblu. Cu toate teoriile în care primul pas ar fi implicarea și asumarea propriei participări, eu cred că suntem departe de soluții. Viața e prea scurtă pentru experimente și, din păcate, ca mine gândesc foarte mulți.

Cum este viața la Piatra Neamț (față de cea din București)? Ce te-au învățat anii de navetă?

I. P.: Liniștită. Și plină de miez, cel puțin pentru mine, care, la București, am doar slujba. Deși prieteni, oameni care mă inspiră și mă motivează, am din plin la București. Plătesc un preț destul de dur cu naveta. Am

avut o perioadă când aproape că nu puteam să îmi mut geanta spre mașină și prelungeam la limită momentul plecării. Naveta nu e simplă, nici în termeni emoționali, nici ca rezistență fizică și nici financiar. Pentru mine, însă, e singura soluție, una care încă funcționează. Mă încarc acasă, iau o gură potrivită de oxigen și îmi ajunge până la întoarcere. Pentru toți cei din jurul meu cred că este mai bine așa.

Recent, ai făcut un reportaj despre mamele copiilor cu autism. Care e cea mai impresionantă poveste aflată cu ocazia asta?

I. P.: Pe unele dintre povești nu le-am spus deloc în reportaj. Din diverse considerente, „n-au încăput“. Și aș vorbi despre aceea pe care o văd în fiecare seară pe ulița satului unde avem casa. O familie își plimbă, indiferent de vreme, fetița cu autism. Știu că nu au reușit să o integreze într-un centru de tratament; sunt îngrozitor de multe astfel de cazuri, inclusiv în București, unde cerea este mare și accesul la terapie este, de cele mai multe ori, contra cost. Autismul nu se vindecă, tratamentul poate oferi doar ameliorări funcționale și trebuie să fie continuu, acasă și în centre specializate, cu răbdare și determinare totală. Acești părinți de care povestesc nu au avut unde să facă asta pentru fetița lor (încă o situație în care România e complet depășită) și pare că această plimbare de seară le face bine și lor și celei mici. Un fel de ritual terapeutic care, întrerupt de faruri de mașină sau de vacile care se întorc vara de la păscut, face o imagine naturalistă, de o forță care pe mine m-a izbit și continuă să mă emoționeze. În rest, și ochii acestor părinți și cei ai mamelor din reportajul la care faci referire, *Copiii care nu știu să mintă*, nu pot fi uitați niciodată. Sau eu, una, nu îi uit.

Faci reportaje pe teme sociale care devin piese antologice ale genului. Cum îți alegi subiectele? De ce povești și nu abstracții?

I. P.: Abstracții?! Păi, pentru ele există literatură. Sau film de artă. Eu încă reacționez la realitate. Am căpătat o mare frică de patetism, pentru că mă agresează abundența cu care îl văd exersat în diverse produse mai mult sau mai puțin jurnalistice. Sloganuri motivaționale, emisiuni așa-zis sociale încearcă să

>>

Foto: Andreea Goia
Stilism: Irina Hartia

Vestimentație: Irina Schrotter
Makeup: Alexandra Crăescu
Hairstyle: Alex Sărghe

>> provoacă emoție cu orice preț, de multe ori fără să țină cont de demnitatea personajelor sau de ridicolul formulărilor. Lacrimile vor funcționa întotdeauna și, chiar dacă ele sunt respinse de cinici, avizați, de erudiți sau pseudointelectuali, va rămâne încă o mulțime de victime printre cei de bunăcredință, care nu va rezista și va pica în plasa unui subiect emoțional. Disprețuiesc aceste experimente mai mult decât expunerea unor personaje de carton care n-ar merita nici măcar o notă de subsol. Există decență în presa din România, dar ea este agresată din ce în ce mai tare de obsesia pentru click-uri. Ce fac eu? Încerc (atât cât pot), să aleg oameni care au făcut cu adevărat ceva cu viața lor, pe care să-i fac mai puțin neștiuți sau, uneori, mai puțin invizibili.

Spunei într-un interviu pentru *Adevărul*: „Am avut un mare privilegiu, acela de a face cea mai frumoasă meserie pe care o poți face fără să fii excepțional. Oricare dintre noi poate fi de partea cealaltă a camerei, dacă are în față personajul fantastic, personaj care îți spune ceva și dacă zâmbește“. Chiar crezi că a fi jurnalist de TV e pentru oricine?

I. P.: Da! Sunt convinsă! Pentru că, în esență, jurnalismul e un megafon pentru realitate. Cine deprinde regulile și le și respectă are toate șansele să dea povestea mai departe, eficient și cu impact. Dar, atenție: capacitatea este să confundăm relatările personale, de care abundă rețelele de socializare și blogurile, cu jurnalismul. Regulile la care mă refer presupun în definiția lor inițială responsabilitate. Sper să nu pară la prea mulți desuet ceea ce spun, dar, da, jurnalismul ar trebui să țină cont de responsabilitate. Un jurnalist trebuie să fie responsabil de subiect, de interlocutorii sau situațiile pe care le selectează. De veridicitatea opiniilor pe care alege să le scoată din context sau, după caz, să le insereze în relatare. Nu poți verifica adevărul declarațiilor pe care le primești, dar principiul îndoii trebuie să funcționeze. Asta mi se pare unul dintre cele mai grave derapaje de astăzi. Sunt preluate și rulate opinii și puncte de vedere fără să fie contestate, verificate sau probate. Inocentă, piața suportă tot felul de istorii care ajung de pe pagină pe pagină, de la unul la altul și sunt luate drept bune. Și

LUMEA IRINEI PĂCURARIU

Este realizatoare și producătoare de emisiuni la TVR. A fost primul reporter român care a realizat un documentar în Himalaya – *Țara Șerpașilor*, desemnat și cel mai bun documentar al anului de către APTR. A primit numeroase premii, cele mai importante fiind: Jurnalistul Anului pentru documentarul *Marți, Joi, Sâmbătă*; Premiul Consiliului Național al Cinematografiei pentru reportajul *EU – marginea Europei* și cele șase premii APTR, între care trebuie amintit Marele Premiu APTR pentru reportajul *Codrina*. A urmat stagiile de pregătire la BBC, Thomson Foundation, Discovery Campus, France 3, ARD, Circom Regional. Printre cele mai importante programe realizate și prezentate se numără: *Povești în halate albe*, *România deșteaptă*, *Zona Zero*, *Culoarele Puterii*, *Poveste fără sfârșit*, *Mari români*, *Un european ca mine*, *Cealaltă Românie*, ultimul dintre acestea vorbind despre românii care au ales, ca soluție de supraviețuire, o țară de împrumut.

asta nu este jurnalism. Nu toate semnăturile colegilor de breaslă au corozivitatea formulărilor lui Cristian Tudor Popescu sau haiduciile lui Tolontan (doi dintre preferații mei), dar, dacă există onestitate și o judecată limpede, meseria asta ar mai avea o șansă. Nu toți jurnaliștii trebuie să devină iconici și poate că adevărații eroi sunt chiar cei care stau cu reportofoane și microfoane în mâini sau camere de filmat pe umeri, pentru ca acasă, din fața unui televizor sau a unui ecran digital, cineva să se dea deștept și să-și rădă în barbă. N-am făcut știri niciodată, dar admir și respect colegii care muncesc fără sămbete și duminici pentru ca noi toți să fim mai puțin spectatori și mai implicați.

Spune-mi o poveste pilduitoare, ceva de care îți amintești tu când ești stresată și ți-e greu, și te repune pe picioare.

>>

>> **I. P.:** Televizorul este deschis și la HBO3 rulează un documentar despre obezitatea din America. Mi-a atras atenția replica unei fete care spune cam așa: „Dacă aș avea 70 de kilograme, aș cuceri lumea. Nimic nu mi-ar mai putea sta în cale“. De trei decenii, în America este în dezbateri conflictul de interese dintre drepturile copiilor și publicitate. După ce reclamele te-au sedus cu ideea că viața nu are rost fără cereale cu ciocolată, sucuri energizante și chips-uri, devii victima propriei vulnerabilități și îți se pare că 70 de kg, peste care tu acum ai încă 20 sau 30 în plus, ar rezolva toate problemele și te-ar transforma în erou. Asta, în timp ce, pentru alții, 70 de kg sunt o dramă și abia așteaptă să piardă din ele ca să se poată suporta în fața oglinzii. Totul este o problemă de perspectivă. Dacă mi-aș suna prietenele și le-aș ura să ajungă la 70 de kilograme, în cel mai bun caz mi-ar închide telefonul. N-ar bănuși că pentru unii asta e limita câștigătoare. Așa și cu pildele. Iau câte ceva de la viață în fiecare zi, e greu să aleg una singură. De două ori am auzit însă, în ultima vreme, un recurs la o dramă similară și m-am blocat la fel de dur de fiecare dată. Acum vreo lună, am întâlnit o doamnă pe nume Ica. Locuiește în Madrid și face lucruri fantastice pentru ca tot mai mulți copii de români plecați să știe ce limbă vorbeau bunicii lor și unde le sunt rădăcinile. Când am întrebat-o de unde are energie pentru toate și mai ales cum găsește timp (are serviciu, casă, obligații), mi-a spus că asta o ține în viață, și-a pierdut fata anul trecut și hăul din viața ei trebuie umplut cu ceva. La fel, o fostă colegă de liceu, un om luminos și frumos, trăiește acum în Italia. Undeva, lângă Torino, acolo unde ține, împreună cu soțul ei, o herghelie de cai și are ca afacere un manej. Când i-am spus că mi se pare că are o viață de Paradis, m-a oprit și a adăugat că au trecut anii, dar n-a depășit niciodată momentul în care și-a pierdut primul copil. Cam pe aici ne situăm cu viețile noastre, pe un portativ unde totul e armonios sau măcar suportabil, de unde facem deseori zgomot pentru nimic, până ne izbește o dramă adevărată. Apoi, e tăcere.

Ai crize legate de vârstă? În august, facem un

dosar amplu în revistă despre felul în care oamenii se împacă (sau ba) cu vârsta lor. Tu cum te împaci cu trecerea vremii?

I. P.: Vanitatea oricărei femei este ferfeniță în dimineața în care se trezește și realizează că dunga de pe față nu e, așa cum a crezut zile în șir, un semn de la pernă, ci un rid de care nu va mai scăpa niciodată. Devii, încet, dar ireversibil, prizonieră într-un trup nou, care nu mai seamănă cu cel în care erai obișnuită să trăiești. Și asta doare, mai ales că felul în care te simți sau iubești, râzi, admiri sau suferi nu s-a modificat esențial. Ce-i de făcut? Poate de mâncat – de aici înainte – mai întâi desertul, la modul abstract, pentru că mie nu îmi plac dulciurile prea tare. Adică să luăm ce-i bun, să ne bucurăm de tot și să mergem mai departe... Se va putea întotdeauna și mai rău.

Dacă ar fi să ai din nou 23 de ani și mintea și experiența de azi, ce ai face în viață?

I. P.: Aș face cumva să nu pierd nicio clipă. N-aș mai da la aceeași facultate, nici nu cred că aș mai încerca aceeași meserie. Să fii jurnalist e fantastic, dar e mult mai important să fii medic, să lucrezi în cercetare, să descoperi ceva, să deschizi drumuri și să pui lumea în mișcare. Mi-ar plăcea să ajung unul dintre oamenii pe care aleg eu să îi intervievez. Adică să devin, dacă nu esențială, măcar relevantă într-un domeniu care ajută oamenii cu adevărat să supraviețuiască pe termen lung. Să descopăr la timp domeniul în care pot străluci cu adevărat... cu speranța că el chiar ar exista.

Ce nu ai mai face?

I. P.: N-aș mai tăcea când e de vorbit, și nici n-aș mai vorbi când e de tăcut. Aș avea mai multă grijă de sentimentele celor din jur. Și, da, m-aș apuca mai repede de sport și aș învăța mai multe limbi străine.

Ce crezi tu despre nativii digitali care vin din urmă? Pierd ceva sau câștigă ceva?

I. P.: Greu de emis opinii, nu i-aș judeca în ansamblu, sunt o generație cu personalități distincte, ca toate generațiile. Nu cred că digitalizarea uniformizează și nici că deschide o prăpastie între individ și viața

„Să fii jurnalist e fantastic, dar e mult mai important să fii medic, să lucrezi în cercetare, să descoperi ceva, să deschizi drumuri și să pui lumea în mișcare.“

reală. Rămâne o chestiune de opinie personală felul cum te raportezi la tehnologie și la prăpastia de iluzii pe care o deschide. Informațiile (din păcate, nu toate veridice) circulă instantaneu pe sub miliarde de ochi, așa că, în condiții normale, ar trebui să discutăm de această generație ca despre una superioară tuturor celorlalte de până acum. Pe de altă parte, Poarta lui Ishtar sau alte minuni ale Antichității au devenit posibile fără teoreme discutate sau transmise pe internet și inteligența umană nu ar trebui judecată doar din prisma unui cumul de date. Admir gândirea critică și încerc să îmi provoc mereu copiii să și-o asume. Se vorbește și se dezbate pericolele internetului: sunt de acord că ideală ar fi limitarea accesului pentru copii, dar, mai important, înainte de toate, trebuie consolidat discernământul copiilor. Am învățat să respect forța internetului și mă pregătesc chiar să o folosesc activ. Sunt multe povești pe care le țin în mine, întâlniri despre care ar trebui să vorbesc, oameni speciali pe care i-am adunat într-o galerie valoroasă, în arhiva mea personală. Despre majori-

tatea nu am povestit încă niciodată, deși probabil că și-ar dori și, sigur, ar merita. Despre asta va fi www.irinapacurariu.ro, despre oameni care te inspiră, adică nu pleacă după ce închizi ușa, rămân pe raft și îți fac viața mai puțin complicată. Probabil că și asta vine, de fapt, cu vârsta, nu vrei neapărat să acumulezi, încerci să pierzi din balast și să păstrezi ce te ajută, ca să mergi mai departe cu adevărat.

Fetele tale cât timp petrec pe internet?

I. P.: Nu atât de mult ca alți copii. Sunt norocoasă. Ca să fiu mai concretă, ele stau pe internet mai puțin decât stau alții la telenovele.

Spune-ne un banc.

I. P.: Nu țin minte bancurile, așa că pot să râd, fără probleme, de mai multe ori la același banc. Vă spun însă una dintre zicerile de duh de la Al Pacino, pe care am auzit-o astăzi și mi-a plăcut la nebunie: „Cine are nevoie de mine, mă găsește unde eram și când nu avea nevoie de mine“.